

Тема 5.

ПІДГОТОВКА ТЕКСТУ ТА ЗАХИСТ НАУКОВОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

5.1 Методика написання кваліфікаційних наукових робіт здобувачів вищої освіти за ступенем магістра

Методика написання кваліфікаційних наукових робіт - магістерських і дисертаційних - базується на загальних наукових підходах. Водночас потрібно висвітлити особливості написання магістерської дипломної роботи і дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук (доктора філософії).

Магістерська КНР повинна мати такі основні структурні елементи:

- 1) титульний аркуш;
- 2) зміст;
- 3) перелік умовних позначень, символів, одиниць вимірювання, скорочень (за необхідності);
- 4) основна частина, яка містить:
 - вступ;
 - розділи роботи;
 - практичні рекомендації (за необхідності);
 - висновки;
- 5) список використаних джерел;
- 6) додатки.

Кожен з цих елементів, а також розділи основної частини та додатки мають починатися з нової сторінки.

Титульний аркуш магістерської КНР має відображати найменування закладу вищої освіти, органу, до сфери управління якого належить заклад, установа, назву навчальних підрозділів (наприклад: Тренерський факультет, кафедра спортивних ігор), назву, шифр напряму підготовки магістрантів; прізвище та ініціали автора; індекс УДК; назву роботи; науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові наукового керівника; місто й рік виконання роботи.

Зміст повинен містити назви всіх структурних елементів, заголовки та підзаголовки (за їх наявності) із зазначенням нумерації та номери їх початкових сторінок.

Зокрема, у змісті обов'язково потрібно відокремлювати: вступ, основну частину, висновки до розділів, практичні рекомендації, загальні висновки, список використаних джерел, додатки.

Перелік умовних позначень, символів, одиниць вимірювання, скорочень подається за необхідності у вигляді окремого списку. Додатково їхнє пояснення наводять у тексті при першому згадуванні. Скорочення, символи, позначення, які повторюються не більше двох разів, до переліку не вносять. Наприклад,

ЗД - змагальна діяльність;

ІТТП - індивідуальна техніко-тактична підготовка;

РКС - режим координаційної складності;

ТТП - техніко-тактична підготовка;

ШСП - швидко-силово підготовка.

5.1.1. Вступ

У вступі подається загальна характеристика наукової роботи, а саме:

- обґрунтування вибору теми дослідження (висвітлюють зв'язок теми роботи із сучасними дослідженнями у відповідній галузі знань шляхом критичного аналізу з визначенням сутності наукової проблеми або завдання);

- мета і завдання дослідження (відповідно до предмета та об'єкта дослідження);

- методи дослідження (перераховують використані наукові методи дослідження та змістовно відзначають, що саме було досліджено кожним методом; обґрунтовують вибір методів, що забезпечують вірогідність отриманих результатів та висновків);

- наукова новизна отриманих результатів (аргументовано, коротко та чітко представляють основні наукові положення, які виносяться на захист, із зазначенням відмінності одержаних результатів від відомих раніше);

- особистий внесок виконавця (якщо у роботі використано ідеї або розробки, що належать співавторам, разом з якими виконавцем опубліковано наукові праці, обов'язково зазначають конкретний особистий внесок виконавця в такі праці або розробки; виконавець також повинен додати посилання на роботи співавторів, у яких було використано результати спільних робіт);

- апробація матеріалів роботи (викладають назви конференції, конгресу, симпозіуму, семінару, школи, місце та дату проведення);

- структура й обсяг роботи (анонсують структуру роботи, вказують її загальний обсяг).

За наявності у вступі також можна зазначити:

- зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами - вказують, у рамках яких програм, тематичних планів, наукових тематик і грантів, зокрема галузевих, державних та/або міжнародних, виконувалося наукове дослідження, із зазначенням номерів державної реєстрації науково-дослідних робіт і найменуванням організації, де виконувалася робота;

- практичне значення отриманих результатів - надають відомості про використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх практичного використання.

Обґрунтування вибору теми дослідження. Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими вирішеннями проблеми (наукового завдання) обґрунтовують актуальність і доцільність роботи для розвитку відповідної галузі науки чи виробництва, особливо на користь України.

Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне - сутність проблеми або наукового завдання.

Алгоритм написання актуальності теми магістерської КНР, наприклад, з теми «Модельні характеристики змагальної діяльності в хокеї на траві з урахуванням координаційної складності виконання ТТД», може бути такий:

1. Вступне (вступні) речення. Загальна важливість проблеми.

Загальновідомо, що використання методів моделювання в управлінні тренувальним процесом спортсменів високої кваліфікації підвищує його ефективність

2. Хто з провідних учених досліджував цю проблему у фундаментальному плані?

Питання використання методів моделювання в різні роки вивчали В. В. Кузнецов, В. В. Петровський, Б. М. Шустін, 1979, 2000; М. Я. Набатнікова, 1982; В. М. Платонов, 1986, 1997, 2004, 2015; Л. П. Матвеев, 2000 та ін.

3. Хто зі спеціалістів висвітлював окремі сторони проблеми?

Зокрема розробкою модельних характеристик змагальної діяльності спортсменів займалися Н. Ж. Булгакова, 1986; Б. М. Шустін, 1995; Д. А. Поліщук, 1997; В. М. Костюкевич, 2012

4. Дослідження проблеми в окремому напрямі, наприклад, у спортивних іграх.

Питання використання модельних характеристик в управлінні тренувальним процесом у спортивних іграх вивчали й аналізували В. І. Колосков, С. Ю. Тюленьков, А. Ф. Бишовець, 1989; В. М. Шамардін, 2002; Г. А. Лисенчук, 2004; С. С. Стонкус, 1987; С. Я. Гомельський, 1997; Т. В. Вознюк, 2005; Е. Ю. Дорошенко, 2014 та ін.

5. Стан вивчення проблеми у виді спорту, в якому проводиться дослідження (наприклад, у хокеї на траві).

Використання модельних характеристик у підготовці хокеїстів на траві висвітлено лише в окремих працях, зокрема А. М. Невмянова, 1985; М. П. Безрукова, 1987; В. М. Костюкевича, 1990, 2011, 2013.

Питання побудови модельних характеристик змагальної діяльності хокеїстів на траві з урахуванням координаційної складності виконання ТТД практично не досліджувалось

6. Завершальні речення.

Обрана нами тема дослідження дозволить об'єктивно вивчити закономірності змагальної діяльності в хокеї на траві, що сприятиме підвищенню ефективності управління тренувальним процесом у цьому виді спорту

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Визначається, якою мірою обраний напрям дослідження відповідає науковому напрямку кафедри, на якій виконується робота. Якщо загальнокафедральна тема має відповідний реєстраційний номер, то його обов'язково слід зазначити.

Магістерську дипломну роботу виконано на підставі плану наукової роботи кафедри теорії і методики фізичного виховання і спорту на 2017-2018 рр. УДК 796.071.5-0538 згідно з темою 1.2.11 «Підвищення ефективності змагальної діяльності у спортивних іграх» (номер державної реєстрації 01014000307) та Зведеного плану НДР Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

Мета й завдання дослідження. Мета дослідження - це передбачуваний результат, головний зміст роботи, на реалізацію якого будуть спрямовані наукові пошуки автора.

Формулюють мету роботи і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети. Не слід формулювати мету як «Дослідження...», «Вивчення...», тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету.

Мета роботи - на основі теоретичного аналізу й експериментальних досліджень з позиції системного підходу виявити закономірності ЗД у хокеї на траві й на цій основі розробити модельні характеристики ЗД з урахуванням координаційної складності виконання ТТД

Поставлена мета обов'язково має бути досягнута в роботі. Завжди необхідно підкреслити у висновках, наскільки було досягнуто мету. У цьому плані варто користуватися схемою, наведеною на рисунку 9.1.

Для досягнення поставленої мети в дослідженні завжди формулюють завдання. Оптимальна кількість таких завдань у магістерській КНР від 3 до 5. Формулюючи завдання, бажано користуватися такими початковими словами: узагальнити, виявити, визначити, розробити, обґрунтувати, вивчити, виділити, дослідити, встановити, систематизувати, експериментально обґрунтувати, порівняти, провести, проаналізувати, розкрити, здійснити тощо.

Зазвичай, першим завданням у дослідженні має бути аналіз стану проблеми, що досліджується, друге може бути пов'язане із розробкою методики дослідження, третє - спрямоване на удосконалення певного процесу, четверте - пов'язане з обґрунтуванням і впровадженням нових методик у навчальний чи тренувальний процес.

1. Проаналізувати стан проблеми використання методів моделювання в спорті й визначити напрями наукового пошуку для удосконалення навчально-тренувального процесу в хокеї на траві.

2. Розробити методику аналізу ЗД у хокеї на траві з урахуванням координаційної складності виконання ТТД.

3. Визначити особливості ЗД у хокеї на траві і на цій основі розробити модельні характеристики.

4. Розробити практичні рекомендації щодо використання модельних характеристик ЗД в управлінні тренувальним процесом хокеїстів на траві

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єкт дослідження - це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага виконавця, оскільки предмет дослідження визначає тему кваліфікаційної наукової праці, яка визначається на титульному аркуші як її назва.

Об'єкт дослідження - підготовка хокеїстів на траві високої кваліфікації.
Предмет дослідження - особливості ЗД у хокеї на траві з урахуванням координаційної складності виконання ТТД

Методи дослідження. Наводять перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої в роботі мети. Перераховувати їх потрібно не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалося тим чи тим методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

Наукова новизна одержаних результатів. Якщо в процесі виконання магістерської КНР одержано вагомні наукові результати, то необхідно відобразити відмінність одержаних результатів від відомих раніше. Для цього використовують такі вступні слова: встановлено, експериментально обґрунтовано, проведено, визначено, доведено, доповнено, розроблено тощо.

Варто обережно користуватися словом «уперше». З одного боку, використовуючи це слово, важко довести, що саме вами вперше зроблено ті чи інші наукові новації, а з іншого - скромність молодого науковця завжди викликає повагу спеціалістів тієї галузі, в якій виконується наукове дослідження.

Загалом наукова новизна одержаних результатів викладається у хронологічній послідовності поетапного проведення дослідження.

На основі проведеного дослідження визначено основні закономірності змагальної діяльності в хокеї на траві.

Розроблено методичку спостереження за змагальною діяльністю спортсменів. Визначено кількісні та якісні показники змагальної діяльності як для гравців окремих амплуа, так і для команди в цілому.

Визначено співвідношення виконання ТТД у різних режимах координаційної складності.

Розроблено модельні характеристики змагальної діяльності для гравців різних амплуа

Практичне значення одержаних результатів. Залежно від характеру магістерської КНР (теоретичної, емпіричної, експериментальної) наводяться відомості про використання результатів дослідження в теорії чи практиці фізичного виховання і спорту.

Якщо результати досліджень було впроваджено в навчально-виховний чи навчально-тренувальний процес, то про це потрібно дати короткі відомості із зазначенням, що саме впроваджено і в яких організаціях.

Практичне значення результатів дослідження полягає:

- у визначенні критеріїв контролю за змагальною діяльністю хокеїстів на траві;

- у розробці модельних характеристик змагальної діяльності, які є основою для розробки тренувальних програм;

- ефективність використання результатів дослідження підтверджується актом впровадження в навчально-тренувальний процес школи вищої спортивної майстерності м. Вінниці

Особистий внесок автора. Якщо під час проведення досліджень було використано ідеї та розробки інших авторів та разом із ними було опубліковано спільні праці, то в цьому випадку необхідно відобразити, що саме в магістерській КНР зроблено автором самостійно.

Особистий внесок автора полягає у визначенні мети, завдань, розробці методики дослідження змагальної діяльності, особистій участі в проведенні досліджень, накопиченні теоретичного та експериментального матеріалу, аналізі результатів дослідження та їх статистичній обробці, впровадженні результатів дослідження в практику роботи

Апробація результатів магістерської КНР. Результати магістерської КНР бажано апробувати на олімпіадах, конференціях, засіданнях гуртків, семінарах чи інших зібраннях, що стосуються теорії і практики фізичного виховання і спорту.

Основні результати дипломної роботи виголошувалися на обласному семінарі тренерів з ігрових видів спорту (Вінниця, 2015), на звітній науковій конференції викладачів та студентів факультету фізичного виховання і спорту «Актуальні проблеми фізичного виховання та методики спортивного тренування (Вінниця, 2018)

Публікації. При поданні магістерської КНР для захисту в екзаменаційній комісії автору роботи обов'язково необхідно мати публікації з теми дослідження. Доцільно прагнути опублікувати результати досліджень у спеціальних виданнях. Від цього виграє як сама робота, так і її автор, який характеризуватиметься як послідовний і цілеспрямований науковець.

Результати дослідження відображено у двох опублікованих роботах на звітних наукових конференціях викладачів та студентів факультету фізичного виховання і спорту «Актуальні проблеми фізичного виховання та методики спортивного тренування» (Вінниця, 2018)

Структура й обсяг магістерської КНР. Зазначається, з яких частин складається магістерська КНР, який її загальний обсяг (кількість сторінок

друкованого тексту), як вона проілюстрована (кількість таблиць і рисунків), яка кількість використаних джерел тощо.

Магістерська дипломна робота складається із переліку умовних скорочень, вступу, чотирьох розділів, висновків, практичних рекомендацій, анотації, списку літератури і додатків. Вона викладена на 96 сторінках друкованого тексту, містить 12 таблиць, 8 рисунків, 6 додатків. Список літератури містить 98 джерел, з яких 15 - іноземною мовою

5.1.2. Розділи основної частини

Основна частина магістерської роботи складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів. Кожний розділ починають із нової сторінки. Основному тексту кожного розділу може передувати передмова з коротким описом обраного напрямку та обґрунтуванням застосованих методів досліджень. Наприкінці кожного розділу формулюють висновки зі стислим викладенням наведених у розділі наукових і практичних результатів, що дає змогу вивільнити загальні висновки від другорядних подробиць.

У розділах основної частини подають:

- огляд літератури за темою;
- вибір напрямів досліджень;
- виклад загальної методики й основних методів досліджень;
- експериментальну частину і методику досліджень;
- відомості про проведені теоретичні і (або) експериментальні дослідження;
- аналіз і узагальнення результатів досліджень.

В огляді літератури окреслюють основні етапи розвитку наукової думки за своєю проблемою. Стисло, критично висвітлюючи роботи попередників, називають ті питання, що залишилися невирішеними і, отже, визначають своє місце у розв'язанні проблеми. Бажано закінчити цей розділ коротким резюме стосовно необхідності проведення досліджень у даній галузі.

Розпочинаючи писати розділ, автор магістерської КНР має скласти відповідну схему, яка дозволить усебічно й критично проаналізувати стан досліджуваної проблеми, визначити невирішені питання та сформулювати власні напрями наукових пошуків.

Для теми магістерської КНР «Модельні характеристики змагальної діяльності хокеїстів на траві з урахуванням координаційної складності виконання ТТД» структура першого розділу дипломної роботи може бути такою:

1. Теоретичні основи моделювання в процесі підготовки спортсменів.
 - 1.1. Сутність моделювання.
 - 1.2. Класифікація методів моделювання.
2. Проблема модельних характеристик в теорії і практиці спортивного тренування.
 - 2.1. Модельні характеристики спортсменів-ігровиків.

2.2. Модельні характеристики змагальної діяльності спортсменів-ігровиків.

2.3. Модельні характеристики змагальної діяльності хокеїстів на траві високої кваліфікації.

2.3.1. Методика обстеження змагальної діяльності в хокеї на траві.

2.3.2. Проблема розробки модельних характеристик змагальної діяльності в хокеї на траві.

3. Висновки до першого розділу магістерської КНР

Обсяг розділу має нараховувати 15-20 сторінок, або приблизно 20 % основного тексту роботи. Що стосується кількості літературних джерел, на які відбувається посилання в цьому розділі, то вона не обмежується. Необхідно користуватися такими порадами:

- у розділі «Огляд літератури за темою і вибір напрямів досліджень» має бути посилання на 75-80 % всіх джерел, що згадуються в роботі (загальна кількість літературних джерел повинна бути приблизно такою, як загальна кількість сторінок основного тексту роботи);

- серед літературних джерел розділу має бути 30-40 % опублікованих за останні 10 років, з яких 15-20 % - за останні 5 років;

- з усіх літературних джерел розділу як мінімум 20 % має бути таких, що опубліковані в спеціалізованих журналах та збірниках конференцій;

- літературні джерела, які не є актуальними при вирішенні наукової проблеми на сучасному етапі, бажано не вводити до списку при написанні цього розділу магістерської КНР.

У другому розділі зазвичай обґрунтовують вибір напряму досліджень, наводять методи вирішення завдань і їх порівняльні оцінки, розробляють загальну методику проведення дисертаційних досліджень. У теоретичних роботах розкривають методи розрахунків, гіпотези, що розглядають, в експериментальних - принципи дії і характеристики розробленої апаратури, оцінки похибок вимірювання.

Аналіз та узагальнення науково-методичної літератури дозволили визначити шляхи підвищення управління тренувальним процесом хокеїстів на траві, зокрема, управління змагальною діяльністю в цьому виді спорту.

На основі методу педагогічного спостереження розроблено методику аналізу змагальної діяльності в хокеї на траві з урахуванням координаційної складності виконання техніко-тактичних дій.

Метод моделювання застосовувався з метою розробки модельних характеристик змагальної діяльності хокеїстів на траві високої кваліфікації. Педагогічне тестування проводилося для дослідження рівня фізичної підготовленості хокеїстів.

Педагогічний експеримент полягав у розробці модельних характеристик змагальної діяльності хокеїстів і впровадженні їх у тренувальний процес з метою підвищення його ефективності.

Для обробки результатів дослідження використано статистичний варіаційний метод, зокрема статистична вірогідність результатів дослідження визначалася за допомогою параметричного t -критерію Ст'юдента. Дані дослідження було оброблено на персональному комп'ютері засобами пакету прикладної статистики автоматизованих систем обробки даних БТАТІЗТІСЛ 6.0, а також редактора електронних таблиць «EXCEL-2010 80 Windows»

Після характеристики методів наводять інформацію щодо організації дослідження.

Відповідно до мети й завдань експерименту дослідження проводилося в чотири етапи.

На першому етапі (жовтень 2016 р. - лютий 2017 р.) здійснено теоретичний аналіз проблеми моделювання та використання досвіду методів моделювання в підготовці висококваліфікованих спортсменів; сформульовано мету, завдання, об'єкт, предмет дослідження. Протягом етапу було розроблено й апробовано методику аналізу ЗД у хокеї на траві з урахуванням координаційної складності виконання ТТД.

На другому етапі (березень-липень 2017 р.) було проведено констатуючий експеримент, що мав на меті цілеспрямоване спостереження за ЗД і розробку модельних характеристик ЗД хокеїстів на траві високої кваліфікації. Аналізувалася ЗД команд вищої ліги чемпіонату України, а також ігри національної збірної команди України в міжнародних турнірах.

На третьому етапі (серпень-жовтень 2017 р.) проведено формуючий експеримент. Було експериментально обґрунтовано впровадження модельних характеристик ЗД хокеїстів у тренувальний процес з метою його оптимізації.

На четвертому етапі (жовтень 2017 р. - січень 2018 р.) було узагальнено експериментальні дані та оформлено результати дослідження. На цьому етапі написано текст магістерської КНР, а також здійснено апробацію результатів дослідження шляхом участі в науково-практичних конференціях і публікації статей у збірниках наукових праць

Останнім блоком другого розділу є характеристика контингенту, який брав участь у дослідженні.

У дослідженні брали участь спортсмени команд вищої ліги з хокею на траві ОКС (Вінниця), ШВСМ-ВДПУ (Вінниця), а також гравці національної збірної команди України. Спортивна кваліфікація спортсменів - кандидати в майстри спорту, майстри спорту України. Всього в експериментальному дослідженні взяли участь 56 спортсменів. Упродовж дослідження було проаналізовано 18 ігор на констатуючому і 22 гри на формуючому етапах експерименту.

Варто зазначити, що у другому розділі роботи наводяться лише методи наукових досліджень, що мають експериментальне обґрунтування й опублікування в наукових працях.

Розробка власних методів дослідження має бути у третьому або четвертому розділах магістерської КНР.

Загальний обсяг другого розділу магістерської КНР - до 10 сторінок.

У наступних розділах з вичерпною повнотою викладають результати власних досліджень автора з висвітленням того нового, що він вносить у розроблення проблеми. Виконавець повинен давати оцінку повноти вирішення поставлених завдань, оцінку вірогідності одержаних результатів (характеристик, параметрів), їх порівняння з аналогічними результатами вітчизняних і зарубіжних праць, обґрунтування потреби додаткових досліджень, висвітлювати негативні результати, які обумовлюють необхідність припинення подальших досліджень.

Виклад матеріалу підпорядковують одній провідній ідеї, чітко визначеній автором.

Третій розділ зазвичай містить результати дослідження на етапі констатуючого експерименту. Сама назва констатуючого експерименту передбачає вивчення предмету дослідження в традиційно встановлених умовах. У цьому розділі матеріал дослідження має подаватися послідовно, логічно та у взаємозв'язку з поставленими завданнями і складністю. Наприклад, якщо на етапі констатуючого експерименту використовували експертне опитування фахівців з метою визначення застосування методів тренування чи режиму тренувальних занять, то результати опитування мають бути подані та проаналізовані на початку третього розділу. Це обумовлено тим, що залежно від результатів експертної думки фахівців могла бути скоригована програма педагогічного експерименту.

Наступним блоком викладання й аналізу результатів експерименту в третьому розділі може бути розроблена авторська методика дослідження, наприклад, «Методика аналізу змагальної діяльності в хокеї на траві».

Далі у цьому розділі аналізують результати дослідження, отримані за допомогою авторської методики. За наведеним прикладом це мають бути показники змагальної діяльності хокеїстів на траві.

Подальшим кроком при написанні третього розділу роботи має бути аналіз результатів дослідження, що отримані за допомогою методу спостереження, наприклад, аналіз структури й змісту тренувальних занять команди.

Черговий блок представлення й аналізу інформації в структурі третього розділу роботи може стосуватися результатів, що характеризують фізичний стан, фізичну чи функціональну підготовленість спортсменів.

У завершальній частині третього розділу зазвичай подають результати, отримані на основі методів математичної статистики (кореляційного, дисперсного, регресивного, факторного аналізу тощо).

Схема написання третього розділу магістерської КНР може бути іншою; залежно від робочої гіпотези дослідження автор може викласти матеріал констатуючого експерименту в іншій послідовності.

В третьому розділі за наявності потреби проведення формуючого педагогічного експерименту відбувається також виклад його результатів, тобто підтверджується або не підтверджується робоча гіпотеза дослідження. Якщо є потреба, то ці результати можуть бути оформлені у четвертий розділ роботи.

Магістранту необхідно викласти експериментальний матеріал відповідно до логіки проведення дослідження, а саме:

- коротко узагальнити отримані результати дослідження на констатуючому етапі експерименту;
- описати структуру й зміст експериментального чинника (метод, проблема, модельні тренувальні завдання тощо);
- логічно й послідовно викласти впровадження експериментального чинника в тренувальний (навчальний) процес;
- описати показники тренувального (навчального) процесу й порівняти їх з ідентичними показниками на етапі формуючого експерименту (кількість днів, годин, тренувальних занять тощо);
- залежно від етапу й схеми педагогічного експерименту здійснити порівняльний аналіз рівня фізичного стану, підготовленості, змагальної діяльності спортсменів на етапах констатуючого і формуючого експерименту.

Наприкінці наводять висновки до третього (четвертого) розділу, які повинні містити коротку суть результатів дослідження, інформацію про нові дані, отримані в процесі дослідження. Висновки до розділу не нумерують і за обсягом вони мають бути в межах однієї сторінки тексту.

Безумовно, для молодих науковців може бути проблематичним наповнення змісту основних розділів (третього і за потреби – четвертого) магістерської КНР. Можна зазначити такі суттєві помилки у викладанні тексту цих розділів:

- 1) ілюстративні матеріали (таблиці та рисунки) не несуть повної інформації щодо поданих результатів дослідження;
- 2) результати дослідження в таблицях подаються окремо без основних статистичних характеристик вибірки (x , L , V , t) і показників відповідного статистичного параметричного чи непараметричного критерію (t , p);
- 3) недостатньо повний аналіз результатів дослідження, що представлені в ілюстраціях (таблицях, рисунках);
- 4) занадто детальне перерахування показників дослідження, особливо, коли мова йде про зміну цих показників на етапі формуючого порівняно з етапом констатуючого експерименту;

- 5) відсутність логічного переходу в тексті від однієї ілюстрації до іншої;
- 6) повторюваність слів не лише на одній сторінці тексту, а навіть в абзаці чи окремому реченні;
- 7) втрата головної думки дослідження, яка має доводитися у тексті всього розділу;
- 8) перезавантаженість тексту основних розділів ілюстраціями. Це відбувається тому, що магістрант не вмів складати таблиці чи рисунки, в яких було б подано показники комплексного характеру. Наприклад, усі показники фізичної підготовленості спортсменів об'єднують в одну таблицю. Орієнтовно на дві сторінки тексту має бути одна ілюстрація;
- 9) результати дослідження наводяться в тексті розділу як констанція факту, без пояснення обставин, що стали причиною зміни показників підготовленості спортсменів;
- 10) неправильна побудова речень у тексті з точки зору мовно-стилістичного оформлення магістерської КНР.

Загалом, робота над текстом розділу має складатися з таких кроків:

- 1) складання плану розділу;
- 2) перегляд правил рубрикації тексту, мови та стилю рукопису, правила складання таблиць, рисунків, формул;
- 3) оформлення ілюстративного матеріалу (таблиць, рисунків, фотографій тощо);
- 4) постійне користування таблицями «Вибір граматичних конструкцій при викладі наукових матеріалів», а також «Орієнтовний ланцюжок викладу й обговорення результатів дослідження»;
- 5) перечитування написаного тексту (бажано це робити як мінімум двічі: відразу після закінчення й наступного дня);
- 6) показ завершеного тексту розділу науковому керівнику чи науковому консультанту.

Наприкінці першого, третього та четвертого розділів перераховують публікації, в яких висвітлено результати дослідження.

Наведені методичні поради щодо написання основних розділів магістерської КНР не є вичерпними, вони не можуть бути відповідями на всі питання, що виникають під час написання наукової роботи.

У роботі обов'язково потрібно провести аналіз та узагальнення результатів дослідження (у розділах 3 або 4 або в окремому 5-ому) . При цьому потрібно зробити загальний підсумок дослідження, порівняти результати власних досліджень з даними літературних джерел, відзначити подальші наукові пошуки з даної проблеми тощо.

Орієнтований виклад може відбуватися в такій послідовності.

1. Висновок, що ґрунтується на аналізі літературних джерел.

Аналіз та узагальнення даних наукової літератури і спортивної практики дозволяє стверджувати, що управління тренувальним процесом спортсменів-ігровиків на основі модельних характеристик підготовленості й змагальної діяльності є актуальною і значущою проблемою в хокеї на траві.

Вітчизняними та зарубіжними спеціалістами [посилання на літературні джерела, наприклад: 4, 18, 51, 56, 78] розроблено основи моделювання як за показниками щодо окремих сторін підготовленості (фізичної, функціональної, технічної тощо), так і за спрямованістю та величиною тренувальних навантажень на окремих етапах підготовки. Проте, проведені дослідження не враховували специфічних особливостей змагальної діяльності в сучасному хокеї на траві, насамперед це стосується виконання ТТД у різних режимах координаційної складності гравцями різних амплуа.

Аналіз спеціальної літератури спонукав до проведення наукових досліджень у цьому напрямі, що дозволило отримати нові дані, на основі яких було розроблено модельні характеристики змагальної діяльності хокеїстів на траві

2. Короткий аналіз отриманих даних і порівняння їх із даними літературних джерел.

Зазвичай наводиться три групи даних:

а) дані, що підтверджують результати проведених досліджень;

Проведене дослідження на попередньому етапі експерименту підтвердило, що ігрова діяльність хокеїстів відбувається у високоінтенсивному режимі з частотою серцевих скорочень 168-186 удхв-1, а рухова діяльність спортсменів забезпечується змішаним аеробно-анаеробним режимом. У середньому за матч хокеїсти долають 8-12 км, виконують 70-130 ТТД, втрачають від 1 до 3 кг маси тіла.

Отримані результати підтверджуються даними досліджень А. М. Невмянова [26], А. А. Чатиняна [82], В. М. Костюкевича, [18, 19], які суттєво не відрізняються від наших результатів

б) дані, що доповнюють результати попередніх досліджень;

У результаті проведеного дослідження було виявлено характерні особливості в структурі техніко-тактичної діяльності хокеїстів різних ігрових амплуа з урахуванням виконання основних прийомів техніки хокею на траві. Встановлено, що використання одних і тих самих техніко-тактичних прийомів хокеїстами різних амплуа нерівнозначне щодо кількості і якості виконання.

Отримані результати дослідження розширюють базу даних попередніх досліджень відносно модельних показників змагальної діяльності спортсменів у хокеї на траві в) абсолютно нові дані з проблеми дослідження.

Аналіз результатів змагальної діяльності хокеїстів високої кваліфікації дозволив розробити командні та індивідуальні модельні характеристики ТТД з урахуванням режимів координаційної складності. На основі них було

розроблено й упроваджено в процес підготовки хокеїстів тренувальні програми. Це дозволило оптимізувати тренувальний процес, підвищити його ефективність, що призвело до покращення результатів виступу команди в основних змаганнях

Безумовно, при написанні цього розділу магістерської КНР необхідно підтверджувати свої судження цифровим матеріалом.

Кожна наукова проблема не може бути вирішена до кінця. Тому варто окреслити подальші шляхи її вирішення.

3. Виокремлення подальших шляхів вирішення наукової проблеми.

Подальші шляхи вирішення проблеми, що досліджується, передбачаються в таких напрямках:

1. Аналіз змагальної діяльності хокеїстів на траві на різних етапах їх підготовки, (і на цій основі) розробка моделей підготовленості й змагальної діяльності хокеїстів різної кваліфікації.

2. Розробка тренувальних циклів за змістом і спрямованістю на основі показників, що відображають закономірності змагальної діяльності в хокеї на траві.

3. Створення комплексних програм підготовки хокеїстів на траві з урахуванням специфіки ігрових амплуа

Закінчити розділ необхідно завершальним реченням, яке відображало б вирішення поставленої на початку дослідження наукової гіпотези.

Таким чином, отримані результати основного експерименту підтверджують гіпотезу про те, що розробка модельних характеристик змагальної діяльності хокеїстів на траві з урахуванням виконання ТТД у різних режимах координаційної складності дозволить розробити адекватні тренувальні програми, впровадження яких у навчально-тренувальний процес підвищить його ефективність

Обсяг цього матеріалу (розділу) має бути в межах 5-10 сторінок друкованого тексту.

5.1.3. Формулювання загальних висновків

Основний текст магістерської КНР має бути завершений висновками й, за необхідності, практичними рекомендаціями.

У висновках викладають найважливіші наукові та практичні результати, отримані під час дослідження, з формулюванням розв'язаної наукової проблеми та значення її для науки і практики.

Написання висновків бажано проводити у певній послідовності.

Перший пункт висновків має дати стислу оцінку стану проблеми.

1. Ефективне управління підготовкою спортсменів у командних ігрових видах спорту базується на основі використання методів моделювання, при цьому варто керуватися базовою моделлю спортсмена, що складається із трьох основних блоків:

а) блок морфофункціональних даних;

- б) блок показників спортивної майстерності;
- в) блок показників змагальної діяльності.

Головними є показники змагальної діяльності, а морфофункціональні показники й показники спортивної майстерності мають підпорядковане значення

Далі у висновках розкривають методи вирішення поставленої в дослідженні наукової проблеми. При цьому висновки мають корелювати із завданнями.

Наприклад, якщо одне із завдань дипломної роботи таке: «Визначити найбільш значущі ТТД для хокеїстів різних амплуа», то орієнтовний висновок може бути такого змісту:

2. Виявлено найбільш значущі ТТД для хокеїстів різних ігрових амплуа: для захисників - передачі м'яча поштовхом з місця (КЗ (коефіцієнт значущості) - 2,63), передачі м'яча ударом з місця (КЗ = 2,80-2,85), перехоплення м'яча (КЗ = 2,50-2,95), відбори м'яча (КЗ = 2,58-2,61); для півзахисників - передачі м'яча поштовхом з місця та в русі (КЗ = 2,66-2,69), зупинки м'яча (КЗ = 2,61-2,92), перехоплення м'яча (КЗ = 2,61-2,92); для нападаючих - передачі м'яча ударом у русі (КЗ = 2,79-2,87), обведення суперника (КЗ = 2,76-2,79), зупинки м'яча (КЗ = 2,84-2,89). Враховуючи коефіцієнти значущості ТТД для різних ігрових амплуа, можна більш цілеспрямовано удосконалювати техніко-тактичну майстерність спортсменів

На кожне поставлене завдання може бути декілька висновків. Варто враховувати, що кожний висновок має відображати лише методи і результати дослідження окремого напрямку. Наприклад, не варто включати до одного висновку результати експертного опитування про кількісні показники змагальної діяльності і дані, отримані під час власних спостережень за змагальною діяльністю.

При формулюванні висновків доречно поставити завдання, що вирішувались у дослідженні, в ієрархічній значущості. Тобто, необхідно виділити основні завдання й ті, що їм підпорядковані. Основними завданнями є такі, що вирішуються під час проведення основного педагогічного експерименту, тому що саме в ньому підтверджується чи відхиляється наукова гіпотеза про актуальність і доцільність дослідження з обраної теми. Отже, до основного завдання може бути декілька висновків. Наприклад, якщо основним завданням є «Розробити на основі модельних показників ЗД тренувальні програми і впровадити їх у процес підготовки хокеїстів на траві», то до цього завдання має бути сформульовано, як мінімум, три висновки. А саме: які основні показники ЗД було використано при розробці тренувальних програм; з урахуванням яких основних чинників розроблялися тренувальні програми; характеристика показників, що відображають позитивний ефект впровадження тренувальних програм у процес підготовки хокеїстів.

У будь-якому разі, загальні висновки мають бути логічно сформульовані, а це означає, по-перше, послідовність у викладенні матеріалу магістерської КНР,

по-друге - взаємозв'язок із поставленими завданнями у дослідженні; по- третє - продовження в більш акцентованій формі висновків до кожного розділу, і по- четверте - якою мірою підтвердилась наукова гіпотеза.

Орієнтовна кількість загальних висновків має бути у два рази більшою за кількість поставлених завдань.

4.1.4. Практичні рекомендації та анотації

Практичні рекомендації не обов'язково мають входити до композиції магістерської КНР. Однак, якщо робота має експериментальний характер, то написання практичних рекомендацій лише підтвердить значущість проведеного дослідження.

Як і при формулюванні висновків, практичні рекомендації бажано викладати в логічній послідовності згідно з поставленими завданнями й текстом магістерської КНР. Але якщо у висновках робиться акцент на результатах дослідження, то в практичних рекомендаціях описується методика практичної реалізації результатів дослідження.

Тобто, якщо у роботі вирішувались завдання розробки методики реєстрації змагальної діяльності, критеріїв контролю рівня підготовленості спортсменів, розробки й впровадження тренувальних програм, то і практичні рекомендації необхідно викласти трьома блоками:

- детальне описання методики спостереження й аналізу змагальної діяльності;
- методика тестування рівня підготовленості спортсменів;
- характеристика компонентів, на основі яких розробляються тренувальні програми.

Обсяг практичних рекомендацій у магістерській КНР має бути в межах 2-5 сторінок друкованого тексту.

Анотація. Згідно з вимогами до магістерських КНР наприкінці роботи розміщують анотації українською, російською та англійською мовами.

Анотації укладають за такою формою:

- прізвище й ініціали автора;
- назва роботи;
- спеціальність (шифр і назва);
- установа, де виконано магістерську КНР;
- місто, рік;
- основні ідеї, результати та висновки.

Матеріал анотації викладають точно й стисло, із використанням специфічної термінології.

Після кожної анотації наводять ключові слова відповідною мовою. Ключовим словом називається слово або стійке словосполучення із тексту анотації, яке з точки зору інформаційного пошуку несе смислове навантаження.

Сукупність ключових слів (загальною кількістю не менше трьох і не більше десяти) повинна відображати поза контекстом основний зміст роботи.

Ключові слова подають у називному відмінку, друкують їх у рядок через кому.

На вибір автора роботи анотація російською мовою повинна бути розгорнутою в межах однієї сторінки друкованого тексту.

4.1.5. Оформлення списку використаних джерел і додатків

Список використаних джерел - елемент бібліографічного апарату, який містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків.

Бібліографічний опис складають безпосередньо за друкованою працею або виписують з каталогів і бібліографічних покажчиків повністю, без пропусків будь-яких елементів (при цьому враховують відповідність бібліографічного опису вимогам чинного міждержавного стандарту ГОСТ 7.1-84).

Джерела можна розміщувати одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті (найбільш зручний для користування), в алфавітному по-рядку прізвищ перших авторів або заголовків, у хронологічному порядку.

Рекомендований перелік стилів оформлення списку наукових публікацій наведено у додатку БЗ.

Список використаної літератури. При складанні списку використаної літератури необхідно керуватися такими правилами:

1. У список літератури вводять праці всіх авторів (вітчизняних і зарубіжних), на яких були посилання.
2. У список не вводять:
 - а) рукописний матеріал;
 - б) повідомлення на наукових форумах, якщо немає опублікованого протоколу;
 - в) дисертації;
 - г) праці, що не вийшли з друку.
3. Список складають в алфавітному порядку:
 - а) спочатку праці вітчизняних і зарубіжних авторів, праці яких перекладено українською (російською) мовою;
 - б) потім праці зарубіжних авторів в оригіналі.
4. Використовують наскрізну нумерацію арабськими цифрами.
5. Праці одного автора перераховують у хронологічному порядку, кожний з абзацу і з повторенням прізвища.
6. Якщо наводять праці автора зі співавторами, то спочатку зазначають праці автора, потім його праці з одним, двома, трьома і більше співавторами.
7. Бібліографічний опис складають мовою оригіналу.
8. Номери томів, частин, випусків, розділів, глав пишуть цифрами.

9. Якщо авторів більше, ніж три, то наводять прізвища всіх або перших трьох зі словами «тощо».

10. Назву місця видання пишуть повністю у називному відмінку, за винятком назви міст: Київ (К.), Харків (Х.), Москва (М.), Санкт-Петербург (СПб.). Якщо є два місця видання, наводять обидва через крапку з комою.

11. Назву видавництва чи іншої організації (слово «видавництво» не пишуть) наводять без лапок у називному відмінку у найкоротшій формі після двох крапок - К.: Рад. шк.

12. При описанні статей, які опубліковані у періодичних виданнях, назви збірників не скорочують, окрім заголовків книжок, які складаються зі слів типу «Тези доп.», «Зб. пр.», «Вибр. тв.», «Респуб. наук.-практич. конф.» та ін.

Оформлення додатків. Додатки оформлюють як продовження магістерської КНР на наступних її сторінках.

Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкують слово «Додаток» і велику літеру, що позначає додаток: «Додаток А».

Додатки варто позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, ї, Й, О, Ч, Ъ, наприклад: додаток Б.

Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують в межах кожного додатка. У такому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад: А2 - другий розділ додатку А; В.3.1 - перший підрозділ третього розділу додатку В.

Ілюстрації, таблиці та формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д.1.2. - другий рисунок першого розділу додатку Д; формула (А.1) - перша формула додатку А.

4.1.6. Оформлення кваліфікаційної наукової роботи здобувача вищої освіти за ступенем магістра

Магістерська кваліфікаційна наукова робота повинна бути віддрукована на принтері із використанням текстового редактора Microsoft Word через 1,5 інтервали на одному боці стандартного аркуша А4 (210 x 297 мм) із дотриманням таких розмірів полів: верхнє - 20, праве - 10, ліве і нижнє - не менше ніж 20 мм. Шрифт - звичайний, Times New Яотап. Розмір шрифту - 14. Кожний рядок повинен мати не більше як 60-65 знаків, включаючи інтервали між словами. Нумери сторінок вказують на середині верхньої частини аркуша без крапки. Кожна сторінка повинна бути пронумерована. Першою вважається титульна сторінка, другою - зміст, але нумерація на них не ставиться. Нумери сторінок вказують, починаючи з цифри 3 на третій сторінці. Назви основних розділів пишуть великими літерами, а підрозділів - малими. Заголовки пишуть по центру, віддаляючи їх від основного тексту зверху і знизу трьома інтервалами, крапки на

кінці заголовків і підзаголовків не ставлять, у заголовках і підзаголовках не допускають переносів. Текст повинен поділятися на абзаци, якими виділяють відносно відокремлені за змістом частини. Кожний абзац починається з нового рядка, відступ - 5 друкованих знаків.

5.2 Оформлення і захист кваліфікаційної наукової роботи здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти

Тему магістерської КНР затверджують на засіданні відповідної кафедри та ради факультету, на якому навчається магістрант, за 1,5-2 роки до закінчення закладу вищої освіти чи магістратури.

Теми магістерських КНР подають координатору з питань магістерських робіт для підготовки проекту наказу про затвердження тем магістерських робіт. Відповідно до проекту видають наказ ректора, в якому затверджують теми магістерських робіт за виконавцями. Також за поданням кафедр призначають наукових керівників кожної роботи.

Наказом ректора (або за його дорученням - розпорядженням декана факультету) за поданням кафедри призначають керівників магістерських КНР із числа професорів і доцентів закладу вищої освіти. Одній і тій самій особі дозволяється керувати не більше, ніж п'ятьма магістерськими КНР.

Протягом навчального періоду виконавці збирають та обробляють інформацію, яка стосується проблем, що порушуються в роботі. Науковий керівник дає рекомендації щодо джерел інформації. Для допомоги магістрантам у написанні дипломних КНР також залучають консультантів з числа провідних вчених науково-дослідних інститутів та закладів вищої освіти.

Повністю готова магістерська КНР з усіма додатками, підписана магістрантом, у двох примірниках (якщо вона оформлена як рукопис, то в одному примірнику) подається керівнику не пізніше, ніж за 30 днів до початку державних іспитів. Протягом десятиденного терміну після отримання роботи керівник повинен переглянути остаточну (повну) редакцію роботи й підготувати відгук про неї. Відгук наукового керівника на завершену магістерську КНР має містити основні вихідні дані стосовно конкретного дослідження: назву факультету і навчального закладу, прізвище та ініціали автора роботи, точне визначення теми. Керівник обов'язково характеризує обсяг і якість виконаної магістрантом роботи, визначає рівень науково-теоретичної підготовки магістранта та його готовності до сумлінного виконання досліджень певної кваліфікації. Особливої уваги заслуговує визначення факту самостійності автора в опрацюванні теми дослідження, сформованості вмінь та навичок роботи з науковою літературою та проведення теоретичних і експериментальних досліджень, обґрунтованість і значущість отриманих результатів і висновків, міркування щодо можливого їх практичного застосування. Керівник оцінює

вміння магістранта логічно, послідовно, аргументовано викладати матеріал, визначити структуру дослідження, підводити підсумки і робити висновки.

Поряд із зазначенням позитивних рис магістерської роботи керівник повинен вказати й на недоліки. Відгук завершується тим, що науковий керівник визначає відповідність магістерської КНР всім вимогам, які є обов'язковими для дотримання у дослідженнях певного типу, й оцінює роботу однією з п'яти можливих оцінок: «відмінно», «дуже добре», «добре», «задовільно», «незадовільно». Після схвалення дипломної роботи керівник підписує її і разом зі своїм відгуком подає на кафедру. Після попереднього захисту й відповідної ухвали кафедри завідувач на підставі цих матеріалів вирішує питання про допуск дипломної магістерської роботи до захисту.

В окремих випадках (негативний відгук керівника, порушення термінів подання магістерської КНР і супровідних документів, недотримання вимог щодо змісту й оформлення роботи) завідувач кафедрою може відмовити у допуску магістерської КНР до захисту. Тоді питання розглядається на засіданні кафедри з обов'язковою участю керівника і за можливої присутності автора роботи. Витяг з протоколу такого засідання кафедри передається через декана факультету на затвердження ректорові закладу вищої освіти або проректору з навчальної роботи.

Магістерську КНР у готовому вигляді подають на кафедру не пізніше, як за 20 днів до захисту. Кафедра проводить попередній захист магістерської роботи й вирішує питання стосовно рекомендації роботи до захисту перед державною комісією. За наявності грубих порушень правил оформлення магістерської роботи, що може призвести до ускладнення оцінки її якості, при встановленні фактів використання ідей, текстових запозичень, наукових результатів та матеріалів інших авторів без посилання на джерело, при порушенні порядку призначення рецензентів, магістерську роботу знімають з подальшого розгляду. Питання про недопущення такої роботи до захисту розглядають на засіданні кафедри з обов'язковою участю керівника і в присутності автора роботи. Витяг з протоколу засідання кафедри передають через декана факультету на затвердження ректорові закладу вищої освіти або проректору з навчальної роботи. У випадках, коли магістерську КНР не допущено до захисту, за магістрантом зберігається право повторного захисту роботи за умови усунення виявлених недоліків не раніше, як через рік з дня прийняття такого рішення.

Магістерську КНР, допущену кафедрою до захисту, декан факультету направляє на рецензію. Склад рецензентів затверджує декан факультету за поданням завідувачів кафедрами. Робота повинна бути відрецензована не пізніше, ніж за 5 днів до захисту.

У рецензії на магістерську роботу рецензент зазначає спеціальність, з якої написано роботу, факультет, назву закладу вищої освіти, прізвище та ініціали автора, тему роботи. Він відзначає актуальність роботи, її наукову новизну,

можливий конкретний внесок автора роботи у вирішення тієї чи іншої наукової проблеми. Рецензент звертає увагу на досягнення поставленої мети й виконання завдань у роботі, ефективність використаних методів дослідження та загальної методики вивчення теми. Він зазначає позитивні й негативні сторони роботи, формулює висновки та рекомендації стосовно науково-практичної цінності роботи та можливості використання отриманих результатів. Аргументовано оцінює роботу одним з п'яти варіантів: «відмінно», «дуже добре», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Магістерська КНР повинна супроводжуватися рецензіями (як внутрішньою, так і зовнішньою) двох провідних дослідників, які займаються науковими проблемами з відповідної теми.

Виконавець може вдосконалити або змінити назву своєї магістерської КНР не пізніше, ніж за три місяці до терміну подання завершеної роботи в деканат чи до навчального відділу. Остаточний варіант роботи готують таким чином: уточнюють назви глав, розділів, параграфів, таблиць; перевіряють цифрові дані, висновки та враховують рекомендації.

Перед захистом виконавець магістерської КНР зобов'язаний ознайомитися з відгуком і рецензіями, проаналізувати їх та підготувати відповіді на зауваження.

До захисту магістерської КНР магістрант готує доповідь. Загальний регламент виступу для магістрантів - до 10 хв. У доповіді необхідно обґрунтувати актуальність теми, висвітлити об'єкт і предмет дослідження, мету і завдання, робочу гіпотезу, методи, використані в дослідженні, навести аналіз основних експериментальних даних і зробити висновки. Одночасно з підготовкою доповіді слід оформити ілюстративний матеріал, зручний для демонстрації, усі таблиці та графіки мають бути пронумеровані. Перед захистом обов'язково необхідно провести репетицію, навчитись володіти ілюстративним матеріалом і дотримуватися регламенту.

Захист магістерських КНР повинен проводитися в урочистій атмосфері, для чого деканат на весь період роботи екзаменаційної комісії (ЕК) виділяє окрему аудиторію. На захист запрошують наукових керівників і рецензентів, викладачів та студентів. Засідання починають з оголошення про присутність магістрантів, які захищають роботи на засіданні. Голова комісії встановлює регламент роботи засідання, потім по чергово запрошує на захист магістрантів, кожний раз оголошуючи прізвище, ім'я, по батькові, тему магістерської дипломної роботи, прізвище і посаду наукового керівника. Тривалість засідання не повинна перевищувати 6 годин на день. Тривалість захисту однієї дипломної роботи не повинна перевищувати однієї години.

Свій виступ магістрант починає зі звернення до голови й членів ЕК та присутніх, наприклад: «Шановний голово і члени екзаменаційної комісії, шановні викладачі, магістранти і студенти!», далі будує виступ згідно з

підготовленою доповіддю. Викладення результатів досліджень як у роботі, так і під час виступу не рекомендується вести від власної особи, наприклад, «я стверджую», «мною зроблено» і т. п., краще говорити «нами виконано», «ми стверджуємо» тощо. На захисті варто приділити особливу увагу культурі мовлення і поведінці.

Після виступу дипломника зачитують основні положення відгуку керівника, оприлюднюють критичні зауваження рецензентів, ставлять питання присутні на засіданні ЕК. Виконавці магістерських КНР повинні дати вичерпні відповіді на запитання членів ЕК та присутніх, на зауваження рецензентів.

Після доповіді магістранта заслуховують виступи керівника і рецензентів. Потім слово для відповіді надають магістрантові. Після цього можуть ставити питання інші присутні. Цілком імовірно, що під час захисту магістерської КНР може виникнути наукова дискусія, під час якої насамперед з'ясується вміння авторів відповідних досліджень відстоювати власну наукову позицію, добирати необхідні докази та ілюстрації, рівень володіння матеріалом.

Основні моменти процедури захисту магістерських КНР фіксують у протоколі ЕК. Остаточне оцінювання робіт відбувається під час обговорення на закритому засіданні ЕК, а потім оголошується головою ЕК на відкритому засіданні у присутності всіх, хто брав участь під час захисту КНР.

Магістерські КНР оцінюють за п'ятибальною шкалою.

Оцінка «відмінно» (90-100 балів «А») ставиться за умови повного виконання всіх вимог щодо написання й оформлення магістерської КНР; повних і вичерпних відповідей магістранта на запитання й зауваження; демонстрації його високого рівня теоретичної, наукової і практичної підготовки.

Оцінки «дуже добре» (82-89 балів «В») та «добре» (75-81 бал «С») виставляють за наявності несуттєвих помилок в оформленні роботи, практичній її частині, у виступі й відповідях дипломника.

Оцінка «задовільно» (68-74 бали «D» та 61-67 балів «С») ставиться за наявності суттєвих недоліків у теоретичній і практичній частинах роботи, значних помилок фактичного характеру чи в трактуванні певних понять, за відсутності прикладів і достатньої аргументації у відповідях.

Оцінка «незадовільно» ставиться тоді, коли магістерська КНР не відповідає вимогам, а її автор не володіє досліджуваним матеріалом і має низький рівень теоретичної підготовки.

Отримання незадовільної оцінки зумовлює повторний захист магістерської КНР протягом наступних 1,5-2 років після закінчення закладу вищої освіти або магістратури. Комісія встановлює, чи може магістрант подати на повторний захист ту саму роботу з доопрацюванням, чи він зобов'язаний опрацювати нову тему, визначену відповідною кафедрою.

Магістрантам, які не захищали магістерську КНР з поважних причин (документально підтверджених), за рішенням ЕК і відповідного дозволу ректора

закладу вищої освіти надається право захисту магістерської КНР у конкретно визначений термін.

За рекомендацією ЕК основні положення магістерських КНР, які було оцінено на «відмінно», можуть бути опубліковані в університетських наукових збірниках і у вчених записках.

Після захисту магістерської КНР один примірник магістерської роботи з письмовим відгуком керівника і двома рецензіями передають до бібліотеки закладу вищої освіти для зберігання. До бібліотеки також передають електронну версію магістерської дипломної роботи.

Магістранти, які не захистили магістерської КНР, не мають права на отримання диплому магістра. Таким особам видається лише академічна довідка про проходження навчання у закладі вищої освіти.

Літературні джерела.

Основні:

1. Богуславська В., Бріскін Ю., Пітин М. Напрями застосування новітніх інформаційних технологій в галузі фізичної культури та спорту. Спортивний вісник Придніпров'я. 2017. № 2. С. 16–20.

2. Коробейніков Г., Приступа Є., Коробейнікова Л., Бріскін Ю. Оцінювання психофізіологічних станів у спорті : монографія. Львів : ЛДУФК, 2013. 311 с. ISBN 978-966-2328-59-2.

3. Бріскін Ю. А., Корягін В. М., Голяка Р. Л., Блавт О. З. Електронна система моделювання просторових рухів спортсмена. Моделювання та інформаційні технології у фізичному вихованні і спорті : матеріали VIII Міжнар. наук. конф. Харків, 2012. С. 19–22.

4. Євдокимов В. І., Гавриш І. В., Агапова Т. П., Олійник Т. О. Педагогічний експеримент : навч. посіб. для студ. пед. ВНЗ. Харків : ОВС, 2001. 148 с.

5. Основні вимоги до дисертацій та авторефератів дисертацій. Бюлетень Вищої атестаційної комісії України. 2007. № 6. С. 9–17.

6. Костюкевич В. М., Воронова В. І., Шинкарук О. А., Борисова О. В. Основи науково-дослідної роботи магістрантів та аспірантів у вищих навчальних закладах (спеціальність: 017 Фізична культура і спорт): навчальний посібник : за заг. ред. В. М. Костюкевича. Вінниця : ТОВ «Нілан – ЛТД», 2016. 554 с.

7. Пономаренко Л. А. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня : метод. поради / Л. А. Пономаренко. Київ : Толока, 2001. 80 с.

Допоміжні:

1. Євдокимов В. І., Гавриш І. В. Методика проведення педагогічного порівняльного експерименту. Педагогіка і психологія: зб. наук. пр. ХДПУ. Харків : ХДПУ, 1998. Вип. 5. С. 32–36.

2. Пітин М. П., Бріскін Ю. А. Теоретична підготовка як предмет досліджень

у спорті. Актуальні проблеми фізичного виховання, спорту та туризму : тези доп.
V Міжнар. наук.-практ. конф. Запоріжжя, 2013. С. 176–177.